

FALKENBERG

Utdrag ur protokoll fört vid sammanträde med
kommunstyrelsen i Falkenberg

2014-06-03

§ 158

Uppdragsredovisning - à-priser i kommunens resurs- fördelningsmodell. (AU § 177)KS 2013-69

KF

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar enligt arbetsutskottets förslag.

Arbetsutskottets förslag

Arbetsutskottet föreslår kommunstyrelsen tillstyrka kommunfullmäktige besluta

- 1 Anta resursfördelningsmodell för beräkning av à-priser för barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden fr.o.m. 2015 där: 1) modellen innehåller fler à-priser inom barn- och utbildningsnämndens område i form av särskilda à-priser för verksamhet under annan huvudman, 2) à-priserna innefattar fler gemensamma poster, administration och lokaler jämfört med befintlig modell
- 2 För Falkenbergs gymnasieskola ska modellens effekter inte få genomslag i barn- och utbildningsnämndens budgetram förrän ombyggnationen av gymnasieskolan är färdig
- 3 Barn- och utbildningsnämnden ska kompenseras helt för ökade driftkostnader till följd av de planerade nyinvesteringarna i förskolor i beslutad investeringsplan 2014-2018
- 4 I samband med resursfördelning ta hänsyn till att ökad budgetram för barn- och utbildningsnämnden direkt ökar nämndens kostnader för bidrag till annan huvudman

Beslutsunderlag

Strategienhetens skrivelse Uppdragsredovisning – à-priser i kommunens
resursfördelningsmodell, 2014-05-12

Strategienhetens kommentarer till barn- och utbildningsnämndens yttrande, 2014-05-12

Barn- och utbildningsnämndens yttrande, § 30 2014

Socialnämndens yttrande, § 59 2014

Sammanfattning av ärendet

I samband med budget 2013 lämnade kommunfullmäktige i uppdrag till kommunstyrelsen att ta fram en modell för hur à-priset per barn/elev ska räknas i resursfördelningsystemet. Syftet är att säkerställa principen om bidrag på lika villkor för kommunens verksamheter och andra huvudmän. Detta uppdrag har kopplats ihop med det uppdrag som kommunstyrelsen lämnade till strategienheten (2013 § 6) att se över kommunstyrelsens resursfördelningsystem så att en lokalersättning finns med i det à-pris som används för beräkning av volymersättning till barn- och utbildningsnämnden.

FALKENBERG

Utdrag ur protokoll fört vid sammanträde med
kommunstyrelsen i Falkenberg

2014-06-03

Forts § 158

Under 2013 presenterade strategienheten en delredovisning av uppdraget där nya à-priser för förskola och grundskola hade räknats fram med förslag på att fortsätta uppdraget med att se över à-priserna även inom fritidshem, gymnasieskola samt inom socialnämndens verksamheter. Kommunstyrelsen beslutade att återremittera förslaget för ytterligare beredning och konsekvensanalys i överläggning med barn- och utbildningsförvaltningen.

Strategienheten har under 2014 tillsammans med barn- och utbildningsförvaltningen arbetat fram ett nytt förslag där barn- och utbildningsnämndens yttrande 2013 har beaktats. Även det yttrandet som barn- och utbildningsnämnden lämnat på föreliggande förslag har beaktats.

Inom uppdraget har strategienheten valt att utvärdera den nuvarande resursfördelningsmodellen som helhet. Förslaget innehåller förändrade à-priser för både barn- och utbildningsnämndens och socialnämndens verksamheter där fler ofördelade poster, administration och lokaler har räknats in i à-priserna. À-priserna är därför i det nya förslaget högre än tidigare och speglar på ett bättre sätt de kostnader som följer med en volymenhet i verksamheten (elev, brukare etc.). Jämfört med det tidigare återremitterade förslaget har lokalutnyttjandet i förhållande till kapacitet ingen påverkan i modellen. Särskilda à-priser för verksamhet hos annan huvudman har lagts till för barn- och utbildningsnämnden för att säkerställa att nämnden kompenseras korrekt för denna del.

Högre à-priser innebär att mer resurser följer med varje volymenhet vid volymförändringar, dvs. nämndernas budgetramar kommer att öka mer vid volymökningar jämfört med befintlig resursfördelningsmodell medan budgetramarna kommer att minska mer vid volymminskningar. Modellens effekter pga. volymminskningarna i gymnasieskolan föreslås mildras och inte genomföras förrän 2017. Vidare föreslås att särskild kompensation ska tillfalla barn- och utbildningsnämnden för redan beslutade nyinvesteringar då modellen inte varit i bruk så länge att budget för ökade lokalkostnader vid nyinvesteringar har hunnit upparbetas.

De à-priser som anges är fortfarande preliminära då hyresökningen för 2015 ännu inte är beräknad.

Resursfördelningsmodellen med föreslagna förändringar av à-priserna och kompensation för lokalkostnadsförändringar föreslås tillämpas i budget 2015.

Ekonomi

Förslaget innebär en resursfördelningsmodell där à-priserna, jämfört med dagens à-priser, innehåller fler ofördelade poster samt kostnader för lokaler och administration. Detta innebär en ökning av de resurser som följer volymförändringarna. Gällande

2014-06-03

FALKENBERG

Forts § 158

lokalkostnadsdelen innebär modellen en tidigareläggning av budgetjusteringar som i dagens modell hade skett först när investeringen är klar och barn/elever/brukare flyttar in. Detta ger ökad långsiktighet i budgetarbetet eftersom man direkt i nämndens budetram tar höjd för de kostnader som volymökningar innebär.

Det är en nödvändighet att räkna in fler poster i à-priserna för att säkerställa bidrag på lika villkor inom barn- och utbildningsområdet. För att följa lagen har barn- och utbildningsnämnden med dagens modell varit tvungen att fördela om medel från kommunens pedagogiska verksamhet till förmån för verksamhet hos annan huvudman.

En fördel med modellen ur ett helhetsperspektiv är att den i högre grad agerar styrande på nämnderna att dra ned kostnader vid volymminskningar, t.ex. genom lokaleffektiviseringar. En sådan resursfördelningsmodell är nödvändig för att fördela resurserna till de områden där behoven finns.

Övervägande

De förändringar som den nya à-prismodellen innebär föreslås främst utifrån att problem uppstått vid resursfördelning till barn- och utbildningsnämndens verksamheter. För att skapa en enhetlig modell med så få undantag som möjligt föreslås även förändringar för socialnämndens à-priser.

Förslaget innebär en resursfördelningsmodell där à-priserna i högre grad innehåller direkta poster som påverkas av volymförändringarna. Jämfört med dagens à-priser innehåller de föreslagna à-priserna fler ofördelade poster samt kostnader för lokaler och administration. Detta innebär en ökning av de resurser som följer volymförändringarna. Fördelen med en à-pris- och volymbaserad resursfördelningsmodell är att nämnderna direkt vid volymökningar kompenseras med de kostnadsökningar som följer. Det omvända förhållandet uppstår vid volymminskningar där nämndernas budgetramar istället sänks. Med den föreslagna modellen kommer volymförändringarna att innebära större förändringar av budgetramen då à-priserna är högre. Detta kan vid volymminskningar innebära svårigheter att anpassa kostnaderna till budgetramarna. Det är dock nödvändigt ur ett helhetsperspektiv för att säkerställa att kommunens resurser fördelas utifrån verkliga behov i verksamheterna.

Modellen är framtagen så att den stämmer överens med barn- och utbildningsförvaltningens interna bidragsmodell. Fördelen med förslaget är för barn- och utbildningsnämnden att man till skillnad från idag får compensation per elev som på ett bättre sätt täcker det bidrag som ska fördelas ut till fristående verksamhet. Barn- och utbildningsnämnden kommer inte att behöva ta i anspråk resurser ur kommunens pedagogiska verksamhet för att bekosta verksamhet hos annan huvudman.

FALKENBERG

Utdrag ur protokoll fört vid sammanträde med
kommunstyrelsen i Falkenberg

2014-06-03

Forts § 158

Vid protokollet

Henrik Lundahl

Protokollet justerat 2014-06-04 och anslaget 2014-06-05.

Utdragsbestyrkande

FALKENBERG

2014-05-27

§ 177

Uppdragsredovisning - à-priser i kommunens resursfördelningsmodell. KS 2013-69

KS, KF

Beslut

Arbetsutskottet föreslår kommunstyrelsen tillstyrka kommunfullmäktige besluta

- 1 Anta resursfördelningsmodell för beräkning av à-priser för barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden fr.o.m. 2015 där: 1) modellen innehåller fler à-priser inom barn- och utbildningsnämndens område i form av särskilda à-priser för verksamhet under annan huvudman, 2) à-priserna innefattar fler gemensamma poster, administration och lokaler jämfört med befintlig modell
- 2 För Falkenbergs gymnasieskola ska modellens effekter inte få genomslag i barn- och utbildningsnämndens budgetram förrän ombyggnationen av gymnasieskolan är färdig
- 3 Barn- och utbildningsnämnden ska kompenseras helt för ökade driftkostnader till följd av de planerade nyinvesteringarna i förskolor i beslutad investeringsplan 2014-2018
- 4 I samband med resursfördelning ta hänsyn till att ökad budgetram för barn- och utbildningsnämnden direkt ökar nämndens kostnader för bidrag till annan huvudman

Beslutsunderlag

Strategienhetens skrivelse Uppdragsredovisning – à-priser i kommunens
resursfördelningsmodell, 2014-05-12

Strategienhetens kommentarer till barn- och utbildningsnämndens yttrande, 2014-05-12

Barn- och utbildningsnämndens yttrande, § 30 2014

Socialnämndens yttrande, § 59 2014

Sammanfattning av ärendet

I samband med budget 2013 lämnade kommunfullmäktige i uppdrag till kommunstyrelsen att ta fram en modell för hur à-priset per barn/elev ska räknas i resursfördelningssystemet. Syftet är att säkerställa principen om bidrag på lika villkor för kommunens verksamheter och andra huvudmän. Detta uppdrag har kopplats ihop med det uppdrag som kommunstyrelsen lämnade till strategienheten (2013 § 6) att se över kommunstyrelsens resursfördelningssystem så att en lokalersättning finns med i det à-pris som används för beräkning av volymersättning till barn- och utbildningsnämnden.

Under 2013 presenterade strategienheten en delredovisning av uppdraget där nya à-priser för förskola och grundskola hade räknats fram med förslag på att fortsätta uppdraget med

FALKENBERG

Utdrag ur protokoll fört vid sammanträde med
kommunstyrelsens arbetsutskott i Falkenberg

2014-05-27

Forts. § 177

att se över à-priserna även inom fritidshem, gymnasieskola samt inom socialnämndens verksamheter. Kommunstyrelsen beslutade att återremittera förslaget för ytterligare beredning och konsekvensanalys i överläggning med barn- och utbildningsförvaltningen.

Strategienheten har under 2014 tillsammans med barn- och utbildningsförvaltningen arbetat fram ett nytt förslag där barn- och utbildningsnämndens yttrande 2013 har beaktats. Även det yttrandet som barn- och utbildningsnämnden lämnat på föreliggande förslag har beaktats.

Inom uppdraget har strategienheten valt att utvärdera den nuvarande resursfördelningsmodellen som helhet. Förslaget innehåller förändrade à-priser för både barn- och utbildningsnämndens och socialnämndens verksamheter där fler ofördelade poster, administration och lokaler har räknats in i à-priserna. À-priserna är därför i det nya förslaget högre än tidigare och speglar på ett bättre sätt de kostnader som följer med en volymenhet i verksamheten (elev, brukare etc.). Jämfört med det tidigare återremitterade förslaget har lokalutnyttjandet i förhållande till kapacitet ingen påverkan i modellen. Särskilda à-priser för verksamhet hos annan huvudman har lagts till för barn- och utbildningsnämnden för att säkerställa att nämnden kompenseras korrekt för denna del.

Högre à-priser innebär att mer resurser följer med varje volymenhet vid volymförändringar, dvs. nämndernas budgetramar kommer att öka mer vid volymökningar jämfört med befintlig resursfördelningsmodell medan budgetramarna kommer att minska mer vid volymminskningar. Modellens effekter pga. volymminskningarna i gymnasieskolan föreslås mildras och inte genomföras förrän 2017. Vidare föreslås att särskild kompensation ska tillfalla barn- och utbildningsnämnden för redan beslutade nyinvesteringar då modellen inte varit i bruk så länge att budget för ökade lokalkostnader vid nyinvesteringar har hunnit upparbetas.

De à-priser som anges är fortfarande preliminära då hyresökningen för 2015 ännu inte är beräknad.

Resursfördelningsmodellen med föreslagna förändringar av à-priserna och kompensation för lokalkostnadsförändringar föreslås tillämpas i budget 2015.

Ekonomi

Förslaget innebär en resursfördelningsmodell där à-priserna, jämfört med dagens à-priser, innehåller fler ofördelade poster samt kostnader för lokaler och administration. Detta innebär en ökning av de resurser som följer volymförändringarna. Gällande lokalkostnadsdelen innebär modellen en tidigareläggning av budgetjusteringar som i dagens modell hade skett först när investeringen är klar och barn/elever/brukare flyttar in.

Detta ger ökad långsiktighet i budgetarbetet eftersom man direkt i nämndens budetram tar höjd för de kostnader som volymökningar innebär.

FALKENBERG

Utdrag ur protokoll fört vid sammanträde med
kommunstyrelsens arbetsutskott i Falkenberg

2014-05-27

Forts. § 177

Det är en nödvändighet att räkna in fler poster i à-priserna för att säkerställa bidrag på lika villkor inom barn- och utbildningsområdet. För att följa lagen har barn- och utbildningsnämnden med dagens modell varit tvungen att fördela om medel från kommunens pedagogiska verksamhet till förmån för verksamhet hos annan huvudman.

En fördel med modellen ur ett helhetsperspektiv är att den i högre grad agerar styrande på nämnderna att dra ned kostnader vid volymminskningar, t.ex. genom lokaleffektiviseringar. En sådan resursfördelningsmodell är nödvändig för att fördela resurserna till de områden där behoven finns.

Övervägande

De förändringar som den nya à-prismodellen innebär föreslås främst utifrån att problem uppstått vid resursfördelning till barn- och utbildningsnämndens verksamheter. För att skapa en enhetlig modell med så få undantag som möjligt föreslås även förändringar för socialnämndens à-priser.

Förslaget innebär en resursfördelningsmodell där à-priserna i högre grad innehåller direkta poster som påverkas av volymförändringarna. Jämfört med dagens à-priser innehåller de föreslagna à-priserna fler ofördelade poster samt kostnader för lokaler och administration. Detta innebär en ökning av de resurser som följer volymförändringarna. Fördelen med en à-pris- och volymbaserad resursfördelningsmodell är att nämnderna direkt vid volymökningar kompenseras med de kostnadsökningar som följer. Det omvända förhållandet uppstår vid volymminskningar där nämndernas budgetramar istället sänks. Med den föreslagna modellen kommer volymförändringarna att innebära större förändringar av budgetramen då à-priserna är högre. Detta kan vid volymminskningar innebära svårigheter att anpassa kostnaderna till budgetramarna. Det är dock nödvändigt ur ett helhetsperspektiv för att säkerställa att kommunens resurser fördelas utifrån verkliga behov i verksamheterna.

Modellen är framtagen så att den stämmer överens med barn- och utbildningsförvaltningens interna bidragsmodell. Fördelen med förslaget är för barn- och utbildningsnämnden att man till skillnad från idag får kompensation per elev som på ett bättre sätt täcker det bidrag som ska fördelas ut till fristående verksamhet. Barn- och utbildningsnämnden kommer inte att behöva ta i anspråk resurser ur kommunens pedagogiska verksamhet för att bekosta verksamhet hos annan huvudman.

Vid protokollet

Jenny Antonsson

Protokollet justerat 2014-05-28 och anslaget samma dag.

Utdragsbestyrkande

FALKENBERG

Kommunstyrelseförvaltningen
Strategienheten
Paulina Claesson

Tjänsteskrivelse

Datum

2014-04-01

Rev. 2014-04-27

Rev. 2014-05-12

Uppdragsredovisning – à-priser i kommunens resursfördelningsmodell

Förslag till resursfördelningsmodell

1. Bakgrund – uppdrag och tidigare förslag

I samband med budget 2013 lämnade kommunfullmäktige i uppdrag till kommunstyrelsen att ta fram en modell för hur à-priset per barn/elev ska räknas i resursfördelningssystemet. Syftet är att säkerställa principen om bidrag på lika villkor för kommunens verksamheter och andra huvudmän. Detta uppdrag har kopplats ihop med det uppdrag som kommunstyrelsen lämnade till strategienheten (2013 § 6) att se över kommunstyrelsens resursfördelningssystem så att en lokalersättning finns med i det à-pris som används för beräkning av volymersättning till barn- och utbildningsnämnden. Inom ramen för uppdraget valde strategienheten att utvärdera den nuvarande resursfördelningsmodellen som helhet.

Under 2013 presenterade strategienheten en delredovisning av uppdraget där nya à-priser för förskola och grundskola hade räknats fram med förslag på att fortsätta uppdraget med att se över à-priserna även inom fritidshem, gymnasieskola samt inom socialnämndens verksamheter.

Kommunstyrelsen beslutade i oktober 2013 att återremittera förslaget för ytterligare beredning och konsekvensanalys i överläggning med barn- och utbildningsförvaltningen. Barn- och utbildningsnämnden lämnade, i ett yttrande om förslaget 2013, ett antal punkter som behöver kompletteras för att nämnden ska kunna ta ställning till vilka konsekvenserna blir av införandet. Se nämndens yttrande och strategienhetens kommentarer i bilaga 1.

Strategienheten har under 2014 arbetat fram ett nytt förslag där hänsyn har tagits till barn- och utbildningsnämndens yttrande 2013. Barn- och utbildningsnämnden har även lämnat yttrande över detta förslag, vilka presenteras med kommentarer i bilaga 2. Hänsyn är tagen även till de senaste yttrandepunkterna och diskuteras i föreliggande skrivelse.

Uppdraget avser egentligen endast barn- och utbildningsnämndens à-priser i resursfördelningsmodellen. Kommunens befintliga resursfördelningsmodell omfattar dock även socialnämndens verksamheter och för att skapa en enhetlig modell inkluderar förslaget korrigeringar av samtliga delar i resursfördelningsmodellen. Mycket fokus har dock lagts på hur förslaget påverkar barn- och utbildningsnämnden då det är svårt att finna en modell som på ett bra sätt tar hänsyn till effekterna av lagen om bidrag på lika villkor.

2. Förändring à-priser

2.1 Grundläggande förändringar

Till budgetarbetet inför 2015 föreslås att nya à-priser börja gälla för resursfördelning till barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden. Den stora skillnaden jämfört med de befintliga à-priserna är att lokalkostnaderna nu räknas in i à-priserna. Vidare har ett antal fler poster räknats till à-priserna för att dessa på ett tydligt sätt ska spegla de kostnader som följer med en volymenhet (barn, elev, brukare osv.). För barn- och utbildningsnämnden är det nödvändigt att lokalkostnaderna medräknas i à-priserna för att tillgodose behoven utifrån den lag som gäller för bidrag till andra huvudmän. För att skapa en enhetlig modell räknas à-priserna på samma sätt även för socialnämndens verksamheter.

För barn- och utbildningsnämndens område har yttrande gällande det tidigare förslaget tagits i beaktande (bil. 1). Även yttrande som lämnats på föreliggande förslag har tagits i beaktande (bil. 2). Enligt detta förslag påverkas inte resursfördelningen av förhållandet mellan kapaciteten i skollokaler i förhållande till verkligt antal barn/elever. För att kunna styra lokalutnyttjandet via resursfördelningen är det dock nödvändigt att i framtiden ta med denna faktor i beräkningen av à-priserna.

Förslaget har även behandlats i socialnämnden, som inte hade några avvikande synpunkter.

De à-priser som är framräknade för 2015 är grundade i nämndernas budget och uppräknade till 2015 års nivå med hjälp av prisindex för kommunal verksamhet (PKV). En justering kommer att göras av lokalkostnadsdelen i à-priserna då internhyrorna för 2015 är klara först under juni månad 2014.

Om förutsättningarna i nämndernas budgetramar förändras bör à-priserna ses över för att säkerställa att resursfördelningen blir riktig.

2.2 Resursfördelning barn- och utbildningsnämnden

Justering vid volymförändringar – à-priser

En skillnad för barn- och utbildningsnämnden med det nya förslaget är att volymenheterna delats upp i kommunal regi och annan huvudman. Vidare har, som tidigare beskrivits, lokalkostnader och fler övergripande poster inom respektive skolform räknats in i à-priserna och à-priserna har därmed blivit högre. I à-priset för fritidshem har ett fel i budgetjusteringen 2014 återställts.

À-priset för verksamhet hos annan huvudman är det samma som för kommunal verksamhet med den skillnaden att det innehåller resurser för administrationspålägget som ingår i bidrag till annan huvudman.

På det här viset justeras nämndens budgetram vid volymförändringar, såväl i kommunal verksamhet som hos annan huvudman. Vid ett ökat antal barn/elever ökar nämndens budgetram med förändring i antal barn/elever multiplicerat med à-pris. Vid ett minskat antal barn/elever minskar budgetramen på motsvarande vis. Till skillnad från befintlig resursfördelningsmodell tar

denna modell hänsyn till förändringar hos annan huvudman. Den nya modellen kompenserar för de ökade kostnader som en ökad andel barn/elever hos annan huvudman medför.

De volymenheter som används i resursfördelningsmodellen för barn- och utbildningsnämnden är följande:

Förskola

Antal barn förskola kommunal regi
Antal barn förskola annan huvudman

Fritidshem

Antal elever fritidshem kommunal regi
Antal elever annan huvudman

Grundskola

Antal elever grundskola kommunal regi
Antal elever grundskola annan huvudman

Gymnasieskola

Antal elever gymnasieskola kommunal regi
Antal elever gymnasieskola annan huvudman

Å-priser för 2015 föreslås enligt nedan. Å-priserna är preliminära då internhyrorna för 2015 ännu inte är klara. Detta kommer att kompletteras till budgetarbetet inför 2015.

	Förslag å-pris 2015 inkl. uppräknig (kr)	Förslag å-pris 2015 exkl. uppräknig (kr)	Tidigare å-pris 2015 (kr)
Förskola			
Å-pris förskola kommunal regi	95 509	93 153	73 080
Å-pris förskola annan huvudman	98 472	95 948	---
Grundskola			
Å-pris grundskola kommunal regi	69 136	67 431	57 241
Å-pris grundskola annan huvudman	71 281	69 454	---
Fritidshem			
Å-pris fritidshem kommunal regi	21 257	20 732	16 000
Å-pris fritidshem annan huvudman	21 916	21 354	---
Gymnasieskola			
Å-pris gymnasieskola kommunal regi	96 123	93 752	63 253
Å-pris gymnasieskola annan huvudman	99 106	96 565	---

Justering för befintlig verksamhet (exkl. volymförändring)

Befintlig budgetram, även bidrag för annan huvudman, justeras för prisökningar för lönekostnader och övrig förbrukning. Detta är en skillnad jämfört med befintligt resursfördelningsmodell då detta förslag även korrigerar budgetramen för lokalbidrag till annan huvudman. I befintlig modell har löneökningar och prisuppräknig för övriga kostnader korrigerats för annan huvudman men inte lokalbidraget.

Såväl lokalkostnadsdelen i à-priset som korrigeringen av befintlig internhyresbudget kommer att justeras utifrån genomsnittligt kvadratmeterpris per barn/elev. På så vis kommer nämnden att kompenseras för att den genomsnittliga hyresnivån ökar till följd av nyinvesteringar. Däremot kommer nämnden inte att kompenseras för att antalet kvadratmeter ökar eftersom detta ska kompenseras via volymförändring och à-pris. Denna princip kan dock inte användas inledningsvis eftersom nämndens budgetram ännu inte hunnit bli justerad via volymförändring. Dessutom har nämnden i uppdrag att glesa ut antalet barn i barngrupperna i förskolan, vilket innebär att den genomsnittliga kostnaden per barn kommer att öka jämfört med dagsläget. Därför bör nämnden kompenseras fullt ut för de nyinvesteringar som ligger med i beslutad investeringsplan 2014-2018. För nya förslag på ombyggnationer ska strategienheten tillsammans med barn- och utbildningsförvaltningen beräkna ett förslag på hur nyinvesteringen ska kompenseras

Kapitalkostnader och internhyror för de delarna som ligger utanför à-priserna kommer som tidigare att justeras separat av strategienheten.

2.3 Resursfördelning socialnämnden

Justering vid volymförändringar – à-priser

Ingen förändring har skett i vilka volymenheter som används för socialnämnden jämfört med befintlig resursfördelningsmodell. För de verksamheter där kommunen har lokalkostnader direkt tillhörande verksamheten, som exempelvis inom särskilt boende har lokalkostnader och även fler övergripande poster räknats in i à-priserna och prislapparna har därmed blivit högre. I flera fall har socialnämndens à-priser redan innefattat övergripande poster varför det inte blir någon skillnad i det nya förslaget. För hemtjänsten kommer inte à-priset att räknas upp av strategienheten då socialnämnden fastställer det pris som ska gälla för hemtjänsten enligt LOV. Socialnämnden kommer att lämna pris för 2015 inför budgetarbetet.

De volymenheter som används i resursfördelningsmodellen för socialnämnden är följande:

Äldreomsorg

Antal platser i särskilt boende somatisk

Antal platser i särskilt boende demens

Antal timmar hemtjänst

Handikappomsorg

Antal beslut personlig assistans

Antal platser i bostad med särskild service

Antal platser daglig verksamhet

Antal timmar boendestöd

Individ- och familjeomsorg

Antal platser institution socialpsykiatri

Antal platser institution barn/unga

Antal platser familjehem barn/unga

Antal personer/hushåll boendestöd

Å-priser för 2015 föreslås enligt nedan. Å-priserna är preliminära då internhyrorna för 2015 ännu inte är klara. Detta kommer att kompletteras till budgetarbetet inför 2015.

	Förslag å-pris 2015 inkl. uppräknig (kr)	Förslag å-pris 2015 exkl. uppräknig (kr)	Tidigare å-pris 2015 (kr)
Äldreomsorg			
Å-pris särskilt boende somatisk	543 584	529 034	410 000
Å-pris särskilt boende demens	631 948	615 034	496 000
Å-pris hemtjänst	391	391	391
Handikappomsorg			
Å-pris personlig assistans	360 653	351 000	351 000
Å-pris bostad med särskild service	791 176	770 000	730 461
Å-pris daglig verksamhet	350 398	341 020	341 000
Å-pris boendestöd	391	391	391
Individ- och familjeomsorg			
Å-pris institution socialpsykiatri	719 251	700 000	700 000
Å-pris institution barn/unga	873 376	850 000	850 000
Å-pris familjehem barn/unga	400 725	390 000	390 000
Å-pris personer/hushåll boendestöd	62 678	61 000	61 000

Justering för befintlig verksamhet (exkl. volymförändring)

Befintlig budgettram justeras för prisökningar för lönekostnader och övrig förbrukning.

Såväl lokalkostnadsdelen i å-priset som korrigeringen av befintlig internhyresbudget kommer att justeras utifrån genomsnittligt kvadratmeterpris per volymenhet. På så vis kommer nämnden att kompenseras för att den genomsnittliga hyresnivån ökar till följd av nyinvesteringar. Däremot kommer nämnden inte att kompenseras för att antalet kvadratmeter ökar eftersom detta ska kompenseras via volymförändring och å-pris. Denna princip bör gå att tillämpa direkt då socialnämndens volymtal hänger ihop med planerad nybyggnation. Detta kommer att bevakas av strategienheten tillsammans med socialförvaltningen i samband med budgetarbetet.

Kapitalkostnader och internhyror för de delarna som ligger utanför å-priserna kommer som tidigare att justeras separat av strategienheten.

2.4 Princip för uppräknig av å-priserna

Årlig uppräknig föreslås ske genom att å-priserna räknas upp med prisindex för kommunal verksamhet (PKV). PKV är ett sammanvägt index över prisförändringen på arbetskraft samt övrig förbrukning, som PKV lämnar prognos på i sina cirkulär om budgetförutsättningar. Detta förfaringsätt innebär att nämnden direkt får compensation för kommande löneökningar i budgetramen från årets början. Inga budgetjusteringar ska göras under året. Då den årliga förändringen av internhyror till största delen inte baseras på prisindexförändringar föreslås lokalkostnadsdelen av å-priset räknas upp för sig utifrån stadsbyggnadskontorets beräkningar.

Uppräkningen av à-priset genomförs av strategienheten i samband med budgetarbetet. Nämnderna lämnar volymprognoser i samband med sina budgetförslag.

2.5 Principer för nyinvesteringar

Vid nyinvesteringar i lokaler ökar kommunens lokalkostnader och därmed även internhyran. Då lokalkostnadsdelen i à-priset utgör genomsnittet för internhyran inom verksamhetsområdet per volymenhet bör justering ske för att kompensera för den ökade kostnaden. Detta görs genom att kompensera nämnderna för ökad kvadratmeterkostnad per volymenhet.

3. Konsekvenser av förändrad resursfördelningsmodell

Uppdraget avsåg att se över à-priserna inom barn- och utbildningsnämndens område för att principerna enligt lagen om lika villkor ska kunna upprätthållas. Strategienheten har valt att se över även socialnämndens delar i resursfördelningsmodellen. Båda nämndernas förutsättningar förändras utifrån förslaget på ny resursfördelningsmodell men barn- och utbildningsnämnden är den nämnd som påverkas mest av förslaget. Barn- och utbildningsnämndens förutsättningar att bedriva verksamhet har förändrats under de senaste tio åren på så vis att fler privata huvudmän utför verksamhet för kommunens barn/elever. Kommunens resursfördelningsmodell har inte på ett bra sätt tagit hänsyn till de nya förutsättningarna. 2010 infördes lagen om bidrag på lika villkor, vilket ytterligare har synliggjort att kommunens resursfördelning bör förändras.

Den resursfördelningsmodell som har tillämpats i Falkenbergs kommun har inte kompenserat barn- och utbildningsnämnden för de ökade kostnader som ett/en ytterligare barn/elev hos annan huvudman innebär. Principen har varit att kommunens kostnader bör kunna minska om andelen barn/elever hos annan huvudman ökar. Denna princip är teoretiskt riktig men effekten är dock mer trögriktig i praktiken då gemensamma kostnader såsom administrations- och lokalkostnader inte har en direkt koppling till ett barn eller en elev. Nämnden har därmed istället bekostat ökade bidrag till annan huvudman ur undervisningsbudgeten. Det nya förslaget innebär att nämndens budgetram korrigeras vid förändringar i andelen barn/elever hos annan huvudman och nämndens budget för den kommunala verksamheten kommer inte att påverkas direkt. Ur ett kommungemensamt perspektiv är det dock viktigt att nämnden ser över sin verksamhet utifrån förändrade förutsättningar i barn-/elevunderlag i den kommunala verksamheten kontra verksamheten hos annan huvudman.

Den nya resursfördelningsmodellen innebär att mer resurser kommer att läggas till en nämnds budget vid volymökningar men också att mer resurser kommer att dras ifrån en nämnds budget vid volymminskningar. Detta på grund av att à-priserna har ökat till följd av att fler poster har räknats med. Resursfördelningsmodellen kommer härmed att ge en mer rättvisande bild av hur mycket en volymenhet kostar. För barn- och utbildningsnämnden är detta positivt på så vis att nämnden på ett mer rättvisande sätt kompenseras för de bidrag som betalas ut till annan huvudman. En negativ effekt är dock att barn- och utbildningsnämnden för tillfället har minskande volymer inom förskolan och gymnasieskolan, vilket innebär att nämndens ram minskas ytterligare.

För socialnämnden innebär den nya modellen att man på ett mer rättvisande sätt kompenseras för de kostnadsökningar en volymenhet innebär. Socialnämnden har i senast lämnade prognos inga volymminskningar, vilket innebär att nämnden enbart påverkas positivt av det nya förslaget.

Utifrån jämförelser mellan den befintliga modellen och den nya modellen kommer volymjusteringarna i det nya förslaget totalt sett att innebära större minskningar av budgetramen. Detta pga. att det i flera av barn- och utbildningsnämndens verksamheter prognostiseras volymminskningar. Hårdast slår det mot gymnasieskolan som enligt det nya förslaget tappar ytterligare ca 3,8 mkr jämfört med 7,9 mkr enligt fastställd budgetram 2015. Inom förskolan som också prognostiserar volymminskningar tappar man ytterligare ca 1 mkr jämfört med befintlig modell. I grundskolan och fritidshem ökar budgetramen med ca 900 tkr resp. 100 tkr. Inom socialnämndens verksamheter beräknas budgetramen öka totalt sett med ca 1,1 mkr i den nya modellen.

De större volymökningarna inom socialnämndens område 2015 ligger inom hemtjänsten och eftersom det nya priset inom LOV ej är fastställt för 2015 kan förändringen inom detta område ej utläsas ännu. För övriga områden prognostiseras endast mindre volymökningar 2015.

Mkr	Beslutad volymjust. 2015 (mkr)	Ytterligare volymjust. 2015 ny modell (mkr)
Förskola	-3,7	-1,0
Grundskola	4,5	0,9
Fritidshem	0,3	0,1
Gymnasieskola	-7,9	-3,8
Totalt	-6,8	-3,8

	Beslutad volymjust. 2015 (mkr)	Ytterligare volymjust. 2015 ny modell (mkr)
Äldreomsorg	8,1	0,6
Handikappomsorg	6,5	0,3
Individ- och familjeomsorg	0,0	0,1
Totalt	14,6	1,1

Då gymnasieskolan redan i nuläget har problem att anpassa verksamhet och ekonomi till de minskade volymerna föreslås att effekterna av den nya modellen mildras under en införandeperiod. Enligt den volymprognos för ungdomar 16-18 år som gjordes i samband med gymnasieutredningen 2013 kommer elevvolymen i gymnasiet att vara som lägst 2015. Därefter är volymen i princip konstant med en mycket svag ökning. Barn- och utbildningsnämnden bör ges möjlighet att infasas till den nya resursfördelningsmodellen på ett rimligt vis ur verksamhets- och ekonomisynpunkt. Strategienheten kommer i samråd med barn- och utbildningsförvaltningen att utarbeta ett förslag för infasning av effekterna i gymnasieskolan till budgetberedningen. Gällande de lokalinvesteringar

som utreds under 2014 kommer de ökade kostnaderna att kompenseras genom principen att kompensera utifrån kvadratmeterkostnaden per elev.

I det fall andelen elever hos annan huvudman ökar framkommer en svårighet inom särskilt gymnasieskolan att minska lokalkostnaderna då delar av lokalerna till stor del är ämneskopplade. Detta innebär en svårighet att lämna lokaler. Det är dock viktigt att med hjälp av volymförändringsmodellen ge incitament i verksamheten att utnyttja lokalytorna effektivt. Den föreslagna modellen är transparent och kommer att synliggöra problematiken, vilket ger ett bra underlag för diskussioner om kompensation i samband med budgetarbetet.

Resursfördelningsmodellen med de nya à-priserna kommer att ställa högre krav än tidigare på nämndernas förmåga att hushålla med resurser över tid. Modellen innebär att nämnderna, vid volymökningar får ett lokalbidrag per volymenhet som inte behöver användas till lokaler förrän volymökningen blivit så stor att det krävs en utökning av lokalerna. Det samma gäller den administration som räknats in i à-priserna. Det krävs då en förmåga hos nämnden att kunna fördela och styra om resurser dit det är nödvändigt när kostnaderna väl ökar. De nya principerna som gäller från 2014 om att nämnderna är fria att omfördela medel mellan sina verksamheter stöder en sådan styrning.

FALKENBERG

Kommunstyrelseförvaltningen
Strategienheten

Tjänsteskrivelse

Datum
2014-05-12

Strategienhetens kommentarer till barn- och utbildningsnämndens yttrande 2014

Nedan följer barn- och utbildningsnämndens yttrande och strategienhetens kommentar.

- *"Nämnden ska kompenseras för de negativ effekter som uppstår vid införande av modellen i verksamheter som är inne i period av volymminskning. I underlaget till uppdragsredovisning framgår att gymnasieskola och förskola kommer att få en lägre budget vid införandet av modellen (3,8 miljoner respektive 1 miljon mindre i beräkningsexemplet)".*

Strategienhetens kommentar: Med tanke på de volymminskningar som har skett och fortfarande prognostiseras för gymnasieskolan föreslås att gymnasieskolan ska beräknas i modellen redan från 2015 men att effekterna av förändringarna i modellen neutraliseras helt 2015 och 2016. Detta för att hålla kommunens princip om att anta budgettram för andra året i planperioden. Det pågår dessutom ett utredningsarbete om gymnasieskolans lokaler, vilket också bör avvaktas innan gymnasieskolan helt ska bära konsekvenserna av den nya modellen.

Förskolan lämnade i bokslut 2013 ett överskott om 1,3 mkr. Detta överskott omfattade dels lägre volymer än budgeterat samt ökade kostnader som ej var budgeterade vilket innebär att resultatet egentligen var 2,5 mkr (enligt framställan om resultatreglering). 1 mkr är ca 0,5 % av förskolans budgettram. Utredningen föreslås att förskolan ska kompenseras fullt ut för de lokalinvesteringar som ligger i investeringsplan 2014-2018. Enligt strategienheten bör barn- och utbildningsnämnden klara att bära en ytterligare minskad budgettram om 1 mkr.

- *"Finansieringsprincip för hur nämnden kompenseras vid särskilda satsningar i lönerörelsen behöver tas fram. I förslaget anges att à-priserna ska räknas upp med prisindex för kommunal verksamhet (PKV) vilket är bra för den ekonomiska planeringen. Dock är en uppräkningsmetod med PKV otillräcklig vid särskilda satsningar i lönerörelsen, t.ex. årets satsning på lärarnas löner".*

Strategienhetens kommentar: För att kunna tydliggöra effekterna av förändringarna av à-priserna har strategienheten strukit förslaget om att enbart justera nämndernas budgettramar med PKV för att kompensera årliga löneökningar. En sådan förändring bör införas först när modellen använts i några år för att effekterna av de olika förslagen i modellen ska vara lättare att följa upp.

- *"Hur finansiering av uppdrag till nämnd och hur de påverkar à-priser för egna verksamheter och annan huvudman måste framgå. Det är viktigt att inför olika kommunala*

satsningar och uppdrag ha beslutsunderlag där finansieringen omfattar kostnader både för den egna verksamheten och de ökade kostnaderna för bidragsbeloppet till annan huvudman”.

Strategienhetens kommentar: Det är viktigt att barn- och utbildningsnämnden i sina budgetförslag lämnar fullständiga kostnadsberäkningar som innefattar ökade kostnader till annan huvudman till följd av satsningar i kommunal verksamhet. Särskilda prioriteringar som innebär ej tidsbegränsade ramökningar ska räknas in i à-priserna för att säkerställa att resursfördelningen för volymförändringarna blir korrekt.

- *”I principer för att lämna lokaler framgår att; lokalen ska vara uthyrningsbar, möjlig att avgränsa, ha egen ingång samt egen toalett. Regelverket gör att nämnden ser svårigheter i att lokaler kan avyttras då skollokaler i de flesta fall inte är utformade så att de går att avgränsa på detta vis. Det krävs även ganska stora volymminskningar för att avyttring av lokal kan komma i fråga eftersom skolans organisation består av klasser eller grupper av elever. Ett fåtal elever gör ingen skillnad. Det är också ofta så att antalet klasser eller grupper är det samma på en skola men att det är några elever färre i varje klass och då behövs samma antal klassrum. Lokaleffektiviseringar skulle kunna bli aktuella om elevunderlaget skulle bli så litet att det finns fog för att lägga ned en skola. Det är då ett beslut som tas av kommunfullmäktige på förslag av nämnden. Det skulle då med största sannolikhet handla om mindre skolor på landsbygden eftersom det är här som elevantalen minskar. Nämnden befarar att de incitament som skapas för effektivisering av lokalnyttjandet blir en teoretisk modell som i många fall inte kan användas i praktiken”.*

Strategienhetens kommentar: Ur ett helhetsperspektiv är det nödvändigt med en modell som styr nämnderna att utnyttja lokaler mer effektivt. Kommunen har idag kostnader för underutnyttjade lokaler. Dessa resurser skulle kunna nyttjas i verksamheten om lokalerna sägs upp. Modellen tydliggör att kostnaderna bör minska i takt med volymminskningar i verksamheten. Det finns dock möjlighet att göra politiska prioriteringar vid sidan av modellen för att exempelvis behålla mindre skolor på landsbygden.

§ 30

Modell för beräkning av å-priset per barn och elev vid resurstilldelning till barn- och utbildningsnämnden. Dnr 2013-190/60

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar

- 1 Nämnden accepterar att föreslagen modell för resursfördelning införs i förskolan
- 2 Nämnden accepterar att föreslagen modell för resursfördelning införs på fritidshem och i grundskola
- 3 Nämnden föreslår att modellen inte införs för gymnasieskolan i ett första steg utan att planerna för den nya gymnasieskolan inväntas för att ha alla förutsättningar klara innan beslut tas
- 4 Att utvärdering av modellen ska göras efter införandet eftersom det kan vara svårt att förutsäga alla konsekvenser
- 5 Nämndens övriga synpunkter lämnas i tjänsteskrivelse daterad 2014-04-28

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, 2014-04-28

Tjänsteskrivelse, 2014-04-01

KS § 216, 2013-10-08

BUN § 54, 2013-08-28

KSAU § 211, 2013-06-18

Sammanfattning av ärendet

Ett förslag till modell för beräkning av å-priset per barn och elev vid resursfördelning till barn- och utbildningsnämnden har tagits fram. Nämnden får nu ta ställning till förslaget och lämna sitt yttrande innan beslut tas i kommunfullmäktige.

I samband med budget 2013 lämnade kommunfullmäktige i uppdrag till kommunstyrelsen att ta fram en modell för hur å-priset per barn/elev ska räknas i resursfördelningssystemet. Syftet är att säkerställa principen om bidrag på lika villkor för kommunens verksamheter och andra huvudmän.

Detta uppdrag har kopplats ihop med det uppdrag som kommunstyrelsen lämnade till strategienheten (2013 § 6) att se över kommunstyrelsens resursfördelningssystem så att en

lokalersättning finns med i det à-pris som används för beräkning av volymersättning till barn- och utbildningsnämnden. Inom ramen för uppdraget valde kommunstyrelseförvaltningen att utvärdera den nuvarande resursfördelningsmodellen som helhet. Under 2013 presenterade kommunstyrelseförvaltningen en delredovisning av uppdraget där nya åpriser för förskola och grundskola hade räknats fram med förslag på att fortsätta uppdraget med att se över à-priserna även inom fritidshem, gymnasieskola samt inom socialnämndens verksamheter. Kommunstyrelsen beslutade i oktober 2013 att återremittera förslaget för ytterligare beredning och konsekvensanalys i överläggning med barn- och utbildningsförvaltningen. Barn- och utbildningsnämnden lämnade, i ett yttrande om strategienhetens förslag, ett antal punkter som behöver kompletteras för att nämnden ska kunna ta ställning till vilka konsekvenserna blir av införandet.

Ekonomi

En redogörelse för de ekonomiska konsekvenserna redovisas i beslutsunderlaget.

Övervägande

Det finns ett behov av en ny modell som ger bättre förutsättningar för fördelningen av medel mellan olika huvudmän. Förslaget innebär att nämnden kommer att kompenseras för eventuella framtida ökade lokalkostnader om fler elever väljer annan huvudman. Nämnden kompenseras inte för tidigare ökade kostnader för lokaler till annan huvudman. Det är även viktigt att kommunfullmäktige beaktar följande i sitt beslut om resursfördelningsmodell:

- Nämnden ska kompenseras för de negativ effekten som uppstår vid införande av modellen i verksamheter som är inne i period av volymminskning. I underlaget till uppdragsredovisning framgår att gymnasieskola och förskola kommer att få en lägre budget vid införandet av modellen (3,8 miljoner respektive 1 miljon mindre i beräkningsexemplet).
- Finansieringsprincip för hur nämnden kompenseras vid särskilda satsningar i lönerörelsen behöver tas fram. I förslaget anges att à-priserna ska räknas upp med prisindex för kommunal verksamhet (PKV) vilket är bra för den ekonomiska planeringen. Dock är en uppräkningsmetod med PKV otillräcklig vid särskilda satsningar i lönerörelsen, t.ex. årets satsning på lärarnas löner.
- Hur finansiering av uppdrag till nämnd och hur de påverkar à-priser för egna verksamheter och annan huvudman måste framgå. Det är viktigt att inför olika kommunala satsningar och uppdrag ha beslutsunderlag där finansieringen omfattar kostnader både för den egna verksamheten och de ökade kostnaderna för

bidragsbeloppet till annan huvudman

- I principer för att lämna lokaler framgår att; lokalen ska vara uthyrningsbar, möjlig att avgränsa, ha egen ingång samt egen toalett. Regelverket gör att nämnden ser svårigheter i att lokaler kan avyttras då skollokaler i de flesta fall inte är utformade så att de går att avgränsa på detta vis. Det krävs även ganska stora volymminskningar för att avyttring av lokal kan komma i fråga eftersom skolans organisation består av klasser eller grupper av elever. Ett fåtal elever gör ingen skillnad. Det är också ofta så att antalet klasser eller grupper är det samma på en skola men att det är några elever färre i varje klass och då behövs samma antal klassrum. Lokaleffektiviseringar skulle kunna bli aktuella om elevunderlaget skulle bli så litet att det finns fog för att lägga ned en skola. Det är då ett beslut som tas av kommunfullmäktige på förslag av nämnden. Det skulle då med största sannolikhet handla om mindre skolor på landsbygden eftersom det är här som elevantalen minskar. Nämnden befarar att de incitament som skapas för effektivisering av lokalnyttjandet blir en teoretisk modell som i många fall inte kan användas i praktiken

Beslutet expedieras till:

Kommunfullmäktige, inklusive tjänsteskrivelse 2014-04-28
Förvaltningsekonom

FALKENBERG

Barn- och utbildningsförvaltningen
BUN-kansliet

Tjänsteskrivelse

Datum
2014-04-28

Förslag till modell för fördelning av resurser till barn- och utbildningsnämnden avseende å-priset per barn eller elev i förskola, grundskola, fritidshem och gymnasieskola

Sammanfattande yttrande:

Nämnden ställer sig i stort positiv till införande av ny resursfördelningsmodell men kan också se att föreslagen modell påverkar verksamheterna på olika sätt och innehåller en del problem. Utifrån detta föreslås att modellen inte genomförs för gymnasiet i ett första steg.

- Nämnden ska kompenseras för de negativ effekten som uppstår vid införande av modellen i verksamheter som är inne i period av volymminskning. I underlaget till uppdragsredovisning framgår att gymnasieskola och förskola kommer att få en lägre budget vid införandet av modellen (3,8 miljoner respektive 1 miljon mindre i beräkningsexemplet).
- Finansieringsprincip för hur nämnden kompenseras vid särskilda satsningar i lönerörelsen behöver tas fram. I förslaget anges att å-priserna ska räknas upp med prisindex för kommunal verksamhet (PKV) vilket är bra för den ekonomiska planeringen. Dock är en uppräknig med PKV otillräcklig vid särskilda satsningar i lönerörelsen, t.ex. årets satsning på lärarnas löner.
- Hur finansiering av uppdrag till nämnd och hur de påverkar å-priser för egna verksamheter och annan huvudman måste framgå. Det är viktigt att inför olika kommunala satsningar och uppdrag ha beslutsunderlag där finansieringen omfattar kostnader både för den egna verksamheten och de ökade kostnaderna för bidragsbeloppet till annan huvudman
- I principer för att lämna lokaler framgår att; lokalen ska vara uthyrningsbar, möjlig att avgränsa, ha egen ingång samt egen toalett. Regelverket gör att nämnden ser svårigheter i att lokaler kan avyttras då skollokaler i de flesta fall inte är utformade så att de går att avgränsa på detta vis. Det krävs även ganska stora volymminskningar för att avyttring av lokal kan komma i fråga eftersom skolans organisation består av klasser eller grupper av elever. Ett fåtal elever gör ingen skillnad. Det är också ofta så att antalet klasser eller grupper är det samma på en skola men att det är några elever färre i varje klass och då behövs samma antal klassrum. Lokaleffektiviseringar skulle kunna bli aktuella om elevunderlaget skulle bli så litet att det finns fog för att lägga ned en skola. Det är då ett

beslut som tas av kommunfullmäktige på förslag av nämnden. Det skulle då med största sannolikhet handla om mindre skolor på landsbygden eftersom det är här som elevantalen minskar. Nämnden befarar att de incitament som skapas för effektivisering av lokalnyttjandet blir en teoretisk modell som i många fall inte kan användas i praktiken.

Förskola

Nämnden ställer sig positiv till att införa modellen på förskolan under förutsättning att nämnden, under en övergångsperiod, inte drabbas negativt genom att den nya modellen ger en minskad budget jämfört med dagens modell. Den föreslagna modellen skulle innebära att förskolan får en minskad budget med 1 miljon mot den förväntade budgeten med dagens modell.

I förslaget till fördelningsmodell framgår att nämnden ska kompenseras full ut för de nyinvesteringar som ligger i plan 2014-2018. Detta är viktigt då nybyggnation leder till att nämndens egna hyreskostnader ökar och att högre lokalersättning ska betalas ut till annan huvudman.

Det är viktigt att det finns en tydlighet i finansiering av uppdrag till nämnd och hur de påverkar å-priser. Uppdraget att minska antalet barn i barngrupperna innebär att färre antal barn ska finansiera en avdelning, vilket i sin tur leder till att snittkostnaden per barn ökar. I förslaget framgår att nämnden kompenseras i å-priset för nyinvestering i lokaler. Det lägre antalet barn som ska bära kostnaden för en avdelning ryms ingår inte i denna kompensation utan måste hanteras i särskild ordning inom ramen för uppdraget.

Grundskola

Nämnden ställer sig positiv till att införa modellen på grundskolan.

Fritidshemmen

Nämnden ställer sig positiv till att införa modellen på fritidshemmen.

Gymnasieskola

Det är idag oklart hur den framtida gymnasieskolan ska utformas och vad lokalkostnaderna kommer att uppgå till. Utifrån de förutsättningar som råder idag finns det i princip inga möjligheter att hyra ut ett klassrum eller att t.ex. ta in ett företag i en verkstad för att minska lokalkostnaderna när antalet elever minskar. Detta gör att modellen verkar passa gymnasieskolan sämre än övriga skolformer.

Den nya modellen ger samma tilldelning till gymnasieskolan (både Falkenbergs gymnasieskola och annan huvudman) avseende undervisningskostnad och hyror, vilket är positivt. Problemet blir att den allmänna ramen sänks till den nivå som råder idag, där gymnasieskolan inte tilldelats medel för annan huvudmans hyror. Den nya modellen bygger med andra ord in den effekt dagens modell har genom att nollställa på dagens

tilldelning. Det innebär att verksamheten fortfarande får använda undervisningsmedel från Falkenbergs gymnasieskola för att klara annan huvudmans hyreskostnader.

Om förslaget ändå skulle genomföras är det viktigt att gymnasieskolan inte drabbas negativt genom en ytterligare sänkt budget utan att verksamheten kompenseras fullt ut, vilket även föreslås i förslaget. Den föreslagna modellen skulle innebära att gymnasiet får ytterligare minskningar ram med 3,8 mkr 2015 mot dagens modell. Gymnasieskolan har redan idag genomfört stora neddragningar för att möta de minskade elevkullarna och har redan ytterligare minskad budgetram framöver.

Bakgrund

Varför behövdes en ny modell?

Barn- och utbildningsnämndens budget är enligt nuvarande modell till största delen volymbaserad. Det vill säga att nämndens budget är beroende av hur många barn/elever som går i förskola, grundskola, fritidshem och gymnasieskola. Ersättningen för lokaler och administration ingår idag inte i å-priset utan nämnden har fått ersättning för de egna verksamheternas faktiska lokalkostnader.

2009 trädde nya regler om bidrag på lika villkor i kraft. Likabehandlingsprincipen betyder att bidraget ska beräknas efter samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning av resurser till den egna verksamheten av motsvarande slag. Det innebär att nya regler gäller för beräkning av bidragen till enskilt bedrivna förskolor, förskoleklasser, fritidshem och gymnasiesärskolor. Kommunens budget för verksamheten det kommande året ska ligga till grund för bestämningen av bidragen till fristående skolor och annan enskild verksamhet.

Lagändringen ledde även till en ökande etablering av fristående huvudmän och att fler barn i landet fick sin skolgång i dessa verksamheter.

I resursfördelningsmodellen som används idag ingår enbart rörliga kostnader, dvs. inte lokal- och administrationskostnader. Nämnden har fått ersättning för faktisk lokalkostnaden för den egna verksamheten men inte för lokalkostnader som skulle betalas ut till annan huvudman.

Problem med denna modell uppstår vid ett sjunkande antal barn och elever vilket innebär att de fasta kostnader ökar då de fördelas på färre antal barn och elever. Vid en ökad andel barn och elever under annan huvudman förstärks denna effekt ytterligare. Då de fasta kostnaderna har varit svåra att påverka har detta inneburit att finansiering har skett genom omfördelning från de kommunala verksamheternas undervisning.

Beräkningar har visat att ovan problematik har inneburit extra kostnader för nämnden motsvarande 18 miljoner kronor. Barn- och utbildningsnämnden äskade i budget 2010 att få ersättning för dessa ökade kostnader. Nämnden beviljades inte dessa medel utan kommunfullmäktige gav istället kommunstyrelseförvaltningen att tillsammans med barn-

och utbildningsförvaltningen i uppdrag att ta fram en ny modell som skulle göra att nämnden framöver skulle kompenseras för ytterligare ökade lokalkostnader. Ett förslag till modell togs fram och presenterades 2013. Barn- och utbildningsnämnden hade då en rad synpunkter på modellen. Kommunstyrelsen beslutade sedan att förslaget skulle beredas ytterligare och även omfatta socialnämndens ersättning.

Vad innebär den nya modellen utifrån det ursprungliga problemet med lokalersättningen?
Förslaget innebär att nu kommer ersättningen för lokaler också att vara volymbaserat och därmed kommer nämnden att kompenseras för eventuella framtida ökade lokalkostnader om fler elever väljer enskild huvudman i framtiden.

Nämnden kompenseras inte för tidigare ökade kostnader för lokaler till annan huvudman.

Hur behandlar förslaget nämndens tidigare synpunkter på modellen?
I förslaget presenteras även hur hänsyn tagits till nämndens tidigare synpunkter. Bland annat finns inte längre beläggningsgrad som en faktor för beräkning av bidraget (förslaget tidigare var att lokalbidraget kopplas till uppskattad möjlig beläggning på en enhet i förhållande till faktisk beläggning).

Strategienheten lyfter i svaret även fram att vissa funderingar som nämnden har kan regleras i den egna resursfördelningen. Det är viktigt att tänka på att nämnden får ett bidragsbelopp från kommunfullmäktige per barn/elev men att nämnden sedan själv kommer att fördela om dessa medel och ta fram ett nytt bidragsbelopp. Bidragsbeloppet utgår ju ifrån nämndens budget och prioriteringar och är inget som beslutas om av kommunfullmäktige. T.ex. har nämnden beslutat att bidragsbeloppet ska viktas utifrån ett socioekonomiskt index och att mer resurser ska satsas på de yngre klasserna eftersom detta förväntas ge högre resultat i skolan. Det bidragsbelopp som nämnden får av kommunfullmäktige är alltså inte det som kommer att betalas ut till de enskilda huvudmännen eller de egna skolorna.

Exempel gymnasieskolan vad som händer om antalet elever (volym) ökar eller minskar i den gamla respektive nya modellen

Jmf resurstilldelning egen verks/annan huvudman

Jmf resurstilldelning ny modell/gammal modell

Jämförelseexempel gymnasiet	Eget gymnasie				Annan huvudman				Ny modell				Gammal modell			
	Ny modell		Gammal modell		Ny modell		Gammal modell		Ny modell		Gammal modell		Ny modell		Gammal modell	
	Eget gymnasie	Jmf	Eget gymnasie	Jmf	Annans huvudman	Jmf	Annans huvudman	Jmf	Eget gymnasie	Jmf	Eget gymnasie	Jmf	Annans huvudman	Jmf	Annans huvudman	Jmf
Vid oförändrad volym tot A-pris 2015	93 752	63 253	96 565	63 253	96 565	63 253	96 565	63 253	93 752	96 565	93 752	96 565	63 253	63 253	63 253	63 253
Ökad andel egna	10	10	-10	-10	-10	-10	-10	-10	10	10	10	10	10	10	-10	-10
Förändring i ram	937 523	632 530	304 993	-333 118	-965 648	-632 530	-333 118	-965 648	937 523	-965 648	937 523	-965 648	-28 126	632 530	-632 530	0
Ökad andel under annan huvudman	-10	-10	10	10	10	10	10	10	-10	10	-10	10	-10	-10	10	10
Förändring i ram	-937 523	-632 530	-304 993	333 118	965 648	632 530	333 118	965 648	-937 523	965 648	-937 523	965 648	28 126	-632 530	632 530	0

Vid ökad volym tot A-pris	Eget gymnasie				Annan huvudman				Ny modell				Gammal modell			
	Ny modell		Gammal modell		Ny modell		Gammal modell		Ny modell		Gammal modell		Ny modell		Gammal modell	
	Eget gymnasie	Jmf	Eget gymnasie	Jmf	Annans huvudman	Jmf	Annans huvudman	Jmf	Eget gymnasie	Jmf	Eget gymnasie	Jmf	Annans huvudman	Jmf	Annans huvudman	Jmf
Vid ökad volym tot A-pris	93 752	63 253	96 565	63 253	96 565	63 253	96 565	63 253	93 752	96 565	93 752	96 565	63 253	63 253	63 253	63 253
Ökad andel egna	10	10	0	0	0	0	0	0	10	0	10	0	10	10	0	0
Förändring i ram	937 523	632 530	304 993	0	0	0	0	0	937 523	0	937 523	0	937 523	632 530	-632 530	0
Ökad andel under annan huvudman	0	0	10	10	10	10	10	10	0	10	0	10	0	0	10	10
Förändring i ram	0	0	0	965 648	632 530	333 118	965 648	965 648	0	965 648	965 648	965 648	-632 530	632 530	632 530	0

Vid minskad volym tot A-pris	Eget gymnasie				Annan huvudman				Ny modell				Gammal modell			
	Ny modell		Gammal modell		Ny modell		Gammal modell		Ny modell		Gammal modell		Ny modell		Gammal modell	
	Eget gymnasie	Jmf	Eget gymnasie	Jmf	Annans huvudman	Jmf	Annans huvudman	Jmf	Eget gymnasie	Jmf	Eget gymnasie	Jmf	Annans huvudman	Jmf	Annans huvudman	Jmf
Vid minskad volym tot A-pris	93 752	63 253	96 565	63 253	96 565	63 253	96 565	63 253	93 752	96 565	93 752	96 565	63 253	63 253	63 253	63 253
Minskad andel egna	-10	-10	0	0	0	0	0	0	-10	0	-10	0	-10	-10	0	0
Förändring i ram	-937 523	-632 530	-304 993	0	0	0	0	0	937 523	-965 648	937 523	-965 648	-28 126	632 530	-632 530	0
Minskad andel under annan huvudman	0	0	-10	-10	-10	-10	-10	-10	0	-10	0	-10	0	0	-10	-10
Förändring i ram	0	0	0	-965 648	-632 530	-333 118	-965 648	-965 648	-937 523	965 648	-937 523	965 648	28 126	-632 530	632 530	0

FALKENBERG

Utdrag ur protokoll fört vid sammanträde med
socialnämnden i Falkenberg

2014-04-30

§ 59

Uppdragsredovisning – å priser i kommunens resursfördelningsmodell. Dnr SN 2014-89

Beslut

Socialnämnden beslutar enligt arbetsutskottets förslag

Arbetsutskottets förslag

Arbetsutskottet föreslår socialnämnden besluta

1 Anteckna att nämnden mottagit informationen och inte har något att erinra.

Sammanfattning av ärendet

Till budgetarbetet inför 2015 föreslås att nya å-priser börja gälla för resursfördelning till barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden. Den stora skillnaden jämfört med de befintliga å-priserna är att lokalkostnaderna nu räknas in i å-priserna. Vidare har ett antal fler poster räknats till å-priserna för att dessa på ett tydligt sätt ska spegla de kostnader som följer med en volymenhet (barn, elev, brukare osv.). För barn- och utbildningsnämnden är det nödvändigt att lokalkostnaderna medräknas i å-priserna för att tillgodose behoven utifrån den lag som gäller för bidrag till andra huvudmän. För att skapa en enhetlig modell räknas å-priserna på samma sätt även för socialnämndens verksamheter.

De å-priser som är framräknade för 2015 är grundade i nämndernas budget och uppräknade till 2015 års nivå med hjälp av prisindex för kommunal verksamhet (PKV). En justering kommer att göras av lokalkostnadsdelen i å-priserna då internhyrorna för 2015 är klara först under juni månad 2014.

Resursfördelning socialnämnden

Ingen förändring har skett i vilka volymenheter som används för socialnämnden jämfört med befintlig resursfördelningsmodell. För de verksamheter där kommunen har lokalkostnader direkt tillhörande verksamheten, som exempelvis inom särskilt boende har lokalkostnader och även fler övergripande poster räknats in i å-priserna och prislapparna har därmed blivit högre. I flera fall har socialnämndens å-priser redan innefattat övergripande poster varför det inte blir någon skillnad i det nya förslaget. För hemtjänsten kommer inte å-priset att räknas upp av strategienheten då socialnämnden fastställer det pris som ska gälla för hemtjänsten enligt LOV. Socialnämnden kommer att lämna pris för 2015 inför budgetarbetet.

För verksamheter som inte justeras via volymförändringar sker budgetjusteringar på traditionellt vis via äskanden. Kapitalkostnader och internhyror för de delarna som ligger utanför å-priserna kommer som tidigare att justeras separat av strategienheten.

FALKENBERG

Utdrag ur protokoll fört vid sammanträde med
socialnämnden i Falkenberg

2014-04-30

Å-priser för 2015 föreslås enligt nedan. Å-priserna är preliminära då internhyrorna för 2015 ännu inte är klara. Detta kommer att kompletteras till budgetarbetet inför 2015.

	Förslag å- pris 2015 inkl. löne- och prisjust (kr)	Förslag å- pris 2015 exkl. löne- och prisjust (kr)	Tidigare å-pris 2015 (kr)
Äldreomsorg			
Å-pris särskilt boende somatisk	555 815	529 034	410 000
Å-pris särskilt boende demens	646 168	615 034	496 000
Å-pris hemtjänst	391	391	391

	Förslag å- pris 2015 inkl. löne- och prisjust (kr)	Förslag å- pris 2015 exkl. löne- och prisjust (kr)	Tidigare å-pris 2015 (kr)
Handikappomsorg			
Å-pris personlig assistans	368 768	351 000	351 000
Å-pris bostad med särskild service	808 978	770 000	730 461
Å-pris daglig verksamhet	358 282	341 020	341 000
Å-pris boendestöd	391	391	391
Individ- och familjeomsorg			
Å-pris institution socialpsykiatri	735 435	700 000	700 000
Å-pris institution barn/unga	893 028	850 000	850 000
Å-pris familjehem barn/unga	409 742	390 000	390 000
Å-pris personer/hushåll boendestöd	64 088	61 000	61 000

Vid protokollet

Anders Hedenby

Protokollet justerat 2014-05-05 och anslaget 2014-05-06.

Beslutet expedieras till:

Kommunstyrelsen